

Oplæg til revision af lov om røgfri miljøer (lov nr. 512 af 6. juni 2007)

I henhold til lov nr. 532 af 26. maj 2010 skal lov om røgfri miljøer (lov nr. 512 af 6. juni 2007) revideres i folketingsåret 2011-12. Den gældende lov om røgfri miljøer (rygeloven) bygger på en aftale om den fremtidige indsats for røgfri miljøer indgået den 21. november 2006 mellem S, SF, EL, V, DF og K. Loven trådte i kraft den 15. august 2007.

Lov om røgfri miljøer – formål og effekt

Passiv rygning øger risikoen for at få blandt andet kræft, hjertesygdomme og luftvejslidelser. Hvert år er op mod 2000 dødsfald relateret til passiv rygning i Danmark. Formålet med rygeloven er at udbrede røgfri miljøer med henblik på at forebygge sundhedsskadelige effekter af passiv rygning og forebygge, at nogen ufrivilligt kan udsættes for passiv rygning. Hertil kommer, at en mere restriktiv lovgivning sandsynligvis også vil medvirke til at reducere andelen af dagligrygere, herunder blandt børn og unge.

Andelen af danskere, der dagligt er udsat for passiv rygning er faldet siden rygeloven trådte i kraft i 2007.¹ For eksempel angav 48 pct. af de ansatte i 2006, at rygning ikke var tilladt inden døre på deres arbejdsplads, mens tallet er steget til henholdsvis 67 pct. i 2007, 79 pct. i 2009 og 75 pct. i 2011. I 2006 angav 61 pct., at være udsat for passiv rygning på restaurant mod 24 pct. i 2007, 5 pct. i 2009 og 13 pct. i 2011.

Imidlertid er den positive effekt af rygeloven tilsyneladende udeblevet på uddannelsesinstitutioner. Således angav 11 pct. af de uddannelsessøgende i 2006, at de dagligt var udsat for passiv rygning på deres uddannelsesinstitution mod 16 pct. i 2011.

Regeringens oplæg til revision af lov om røgfri miljøer

Regeringen finder, at der er behov for at udbrede de røgfri miljøer yderligere. Ikke mindst i forhold til børn og unge, som vi har en særlig forpligtelse til at hjælpe til en god start på livet.

I 2010 røg 1 ud af 4 i alderen 16 til 20 år enten dagligt eller lejlighedsvist, mens 80,8 pct. af dagligrygerne i denne aldersgruppe ønskede at stoppe med at ryge. Samtidig er den positive udvikling mod færre og færre helt unge rygere bremsset siden 2006. Siden 2006 har det således nogenlunde konstant været ca. 1 ud af 10 af de 15-årige, der ryger hver dag.

For regeringen er det afgørende vigtigt at styrke forebyggelsesindsatsen - med særligt fokus på forebyggelse blandt børn og unge. Med afsæt i rygelovens gode resultater og (passiv) rygnings sundhedsskadelige konsekvenser, foreslår regeringen derfor Folketingets partier:

1. at aldersgrænsen hæves fra 16 til 18 år i § 7, således at der indføres totalt rygeforbud både indendørs og udendørs for børn og unge på børneinstitutioner, skoler, efterskoler, ungdomsuddannelser, døgninstitutioner og lignende, der fortrinsvist har optaget børn og unge under 18 år. Rygeforbuddet vil gælde samtlige børn og unge, der er optaget på institutionen uanset alder.
2. at der indføres totalt rygeforbud både indendørs og udendørs på alle institutioner omfattet af § 7. Dvs., at rygeforbuddet vil gælde alle, der færdes på institutionernes område, herunder de ansatte (§ 8).

¹ Spørgeramme og metodik varierer en smule i de respektive undersøgelser for 2006, 2007, 2009 og 2011, hvorfor der skal tages et vist forbehold for tallenes sammenlignelighed over tid.

3. at der på uddannelsesinstitutioner for unge over 18 år, herunder universiteter, fremover kun må ryges på institutionens udendørsarealer (§ 9). Rygeforbuddet vil gælde alle, der færdes på institutionerne, herunder de ansatte.
I tilfælde hvor en institution både udbyder treårige gymnasiale ungdomsuddannelser og voksenuddannelse - eksempelvis en VUC - vil det være bestemmelserne i § 7, der er gældende for institutionens rygepolitik samlet set, dvs. et totalt rygeforbud både indendørs og udendørs. Hvis den udbudte voksenuddannelse er en *geografisk selvstændig afdeling*, hvor der ikke er udbud af treårige gymnasiale ungdomsuddannelser, vil den pågældende afdeling dog ikke være omfattet af et udendørs rygeforbud i medfør af § 7.
4. at Kriminalforsorgen fremover gives adgang til at forbyde rygning i opholdsrum, der anvendes af indsatte som besøgsrum (§ 14). Dels af hensyn til de besøgende, som ikke ryger, herunder navnlig besøgende med børn, dels af hensyn til indsatte ikke-rygere i de institutioner, hvor det af kapacitetsmæssige grunde ikke vil være muligt at reservere besøgsrum til ikke-rygere.
5. at der fremover ikke skal være adgang til at ryge i arbejdslokaliteter, der alene tjener som arbejdsplads for én person ad gangen (§ 6). Rygning i arbejdslokaler for én person ad gangen vil typisk medføre spredning af tobaksrøg i de tilstødende lokaler, og vil derfor ofte blive en kilde til ufrivillig passiv rygning for andre ansatte.
6. en skærpelse af straffebestemmelserne i form af højere bødestraffe, såfremt loven ikke overholdes af arbejdsgiver mv. (§§ 23 og 26). I dag er bødestørrelserne fastsat til 2.000 kr. i førstegangstilfælde og henholdsvis 5.000 kr. og 10.000 kr. i anden- og tredjegangstilfælde. Der lægges op til en fordobling af de gældende bødestørrelser.

Regeringens forslag tager således særligt sigte på at beskytte børn og unge mod (passiv) rygningens sundhedsskadelige konsekvenser, herunder blandt andet at støtte den gruppe børn og unge, der ikke altid har de fornødne ressourcer, den viden og det netværk, der skal til for at træffe sunde valg. Endvidere vil regeringen anspore til øget selvjustits inden for samtlige af lovens anvendelsesområder med forslaget om højere bødestørrelser ved overtrædelse af rygeloven.

Regeringen vil herudover med respekt for den sociale indsats understøtte den positive udvikling, der lokalt har fundet sted på væresteder, varmestuer og lignende for socialt udsatte de senere år i retning af røgfri miljøer.

Proces

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse vil udarbejde et udkast til aftaletekst til drøftelse blandt partierne. Den endelige aftaletekst vil danne grundlag for et kommende udkast til forslag til lov om ændring af lov om røgfri miljøer, som før udsendelse i høring vil blive drøftet blandt partierne med henblik på at sikre, at forslaget er i overensstemmelse med aftalen. Tilsvarende vil et udkast til lovforslaget blive drøftet blandt partierne efter høring og forinden fremlæggelse af lovforslaget i Folketinget.